

LUND UNIVERSITY

Ilska över att Max IV och ESS slukar allt

Nebel, Cecilia

2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Nebel, C. (2013). Ilska över att Max IV och ESS slukar allt. *Sydsvenska Dagbladet*.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

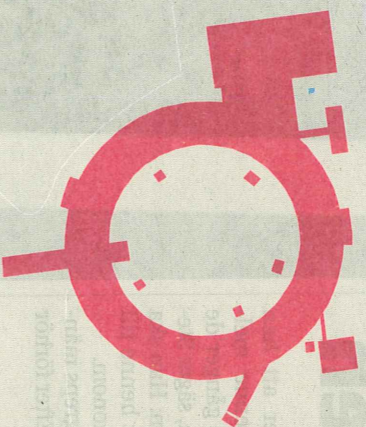
LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

UNIVERSITETSLIV

PENGARNA

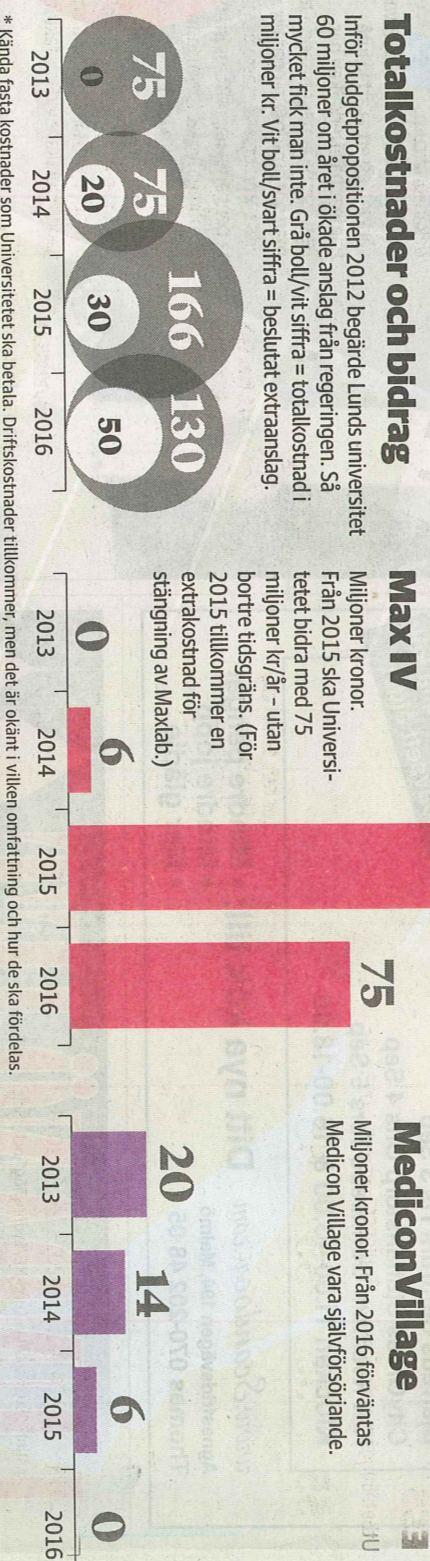
Max IV klart 2016:
Forskningsanläggning
som byggs på synkrotronljus.

Medicon Village ligger i gamla Astra Zenecas lokaler. Forskare, kliniker, innovatörer och företagare inom health science. (Området är den lila rutan på översiktskartan.)

Flagskeppen tär på Universitetets kassakista

Max IV, ESS och Medicon Village är Universitetets tre flaggskepp. Max IV byggs för fullt, Medicon Village fyller på lokaler och ESS är under förhandling med partnerländerna. Här är kostnaderna* för Universitetet.

Totalkostnader och bidrag

Inför budgetpropositionen 2012 begärde Lunds universitet 60 miljoner om året i ökade anslag från regeringen. Så mycket fick man inte. Grå boll/vit siffra = totalkostnad i miljoner kr. Vit boll/svart siffra = beslutat extranslag.

Max IV

Miljoner kronor. Från 2015 ska Universitetet bidra med 75 miljoner kr/år - utan bortre tidsgräns. (För 2015 tillkommer en extrakostnad för stängning av Maxlab.)

Medicon Village

Miljoner kronor. Från 2016 förväntas Medicon Village vara självförsörjande.

Iska över att Max IV och ESS

LUND
■ Det jäser av missnöje inom samhällsvetenskapliga fakulteten över att satsningarna på Max IV och ESS tränger ut annan forskning.

- Lunds universitets forskning riskerar att kantra över till medicin, naturvetenskap och teknik, säger dekanen Ann-Katrin Bäcklund.

Hon möter upp i entrén till gamla kirungen, Helgo Zetterwalls vackra byggnad som varit kirurklinik för utvärtes sjuka. Den pampiga entrén leder upp till dekanens arbetsrum.

-Vackert - visst. Ändamålsenligt - knappast, säger Ann-Katrin Bäcklund och pekar ut över den stora entréhallen.

En stor andel av studenterna vid Lunds universitet läser samhällsvetenskap.

Men att vara stor hjälper inte alltid. I flera år har fakulteten eftertrågat ett studiecentrum. Studenterna vill ha bättre studiemiljö och forskarna arbetsplatser.

-Det har varit oerhört svårt för oss att få fram en finansieringsplan för moderniseringen av kvarteret Paradis - samhällsvetenskapliga fakultetens område i Lund. Men nu ser det faktiskt ut som att det

kan komma positiva beslut i nästa budget förklarar Ann-Katrin Bäcklund.

Beskedet är viktigt. Någon egen större kassa finns det inte att gräva ur. Fakultetsanslagen ökar bara marginellt nästa år. Samtidigt ska alla fakulteter solidarisera sig med och betala för Universitetets stora åtaganden för Max IV, ESS och Medicon Village. För de fakulteter som står längst ifrån forskningsmässigt är det inte enbart positivt.

-För kunskapsutveckling och för Lunds universitet kan forskningsanläggningarna komma att betyda väldigt mycket, det är helt enkelt chansningarna man måste göra. Men vi ifrågasätter varför Lunds universitet måste bidra i så stor omfattning till nationella och internationella

”Om man tror att världens problem kan lösas enbart med teknik brukar det gå illa.”

Ann-Katrin Bäcklund.

anläggningar. Det handlar om minst 50 miljoner kronor om året. Alla disponibla medel är intecknade för lång tid framåt, säger Ann-Katrin Bäcklund.

När regeringen örömmärkte pengar till ESS och Max

IV beslutades att fyra procent skulle gå till fakulteter som inte är direkt berörda av satsningen. Men pengar ska inte få användas hur som helst, utan spenderas på forskning som anknyter till forskningsanläggningarna.

-Det blir inget utrymme för forskningssatsningar inom andra områden. Ta vår forskning om ekologisk- och jordbruksmässig utveckling i Afrika, om demokrati, om EU-diplomati och så vidare: våra spjutspetsar. De kan inte forska om ESS.

Om det inte görs andra prioriteringar riskerar fakulteten framtida nedskärningar både när det gäller forskningsprojekt och personal. Enligt Ann-Katrin Bäcklund är risken stor för tappad kvalitet.

Tipsa oss! Terrinen är igång. Universitetsliv, likaså. Varje tisdag skildrar vi livet vid Universitetet, människorna, idéerna och händelserna. Vad vill du läsa om? Hör av dig till cecilia.nebel@sydsvenskan.se

ESS. Forskningsanläggning som bygger på spallationsteknik, väntas öppna 2019.

E22

100 m

Hur påverkas ni?

Lynn Åkesson,

dekan humanistiska fakulteten:
-Man kan inte göra stora tekniksatsningar utan humanistisk/samhällsvetenskaplig forskning - teknik och samhällsvetenskap hänger ihop. Vi har lyckats driva det dithän att Universitetet reserverar fyra procent från de stora tekniksatsningarna. Det är inte mycket, men bättre än ingenting. Satsningarna får inte resultera i att det inkräktar på våra övriga forskningsresurser, att nu får vi mindre av allmänna pengar. Det finns i färens riktning.

Fredrik Andersson,

rektor Ekonomihögskolan:
-Vi har för lite pengar både till forskning och utbildning och det har många orsaker, men Max IV och ESS är inte de främsta. Anläggningarna betyder oerhört mycket för Lunds universitets internationella rykte och det är vi alla helt beroende av. Men det är klart att det finns faror, här ger man sig in med stora investeringar där Lunds universitet står för en del av risktagandet, och satsningar kopplade till anläggningarna får extra medvind, internt och externt.

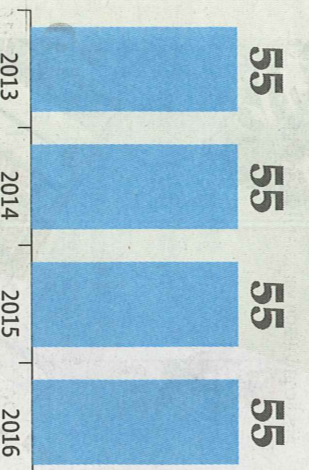
Studenter med olika fakultetsanslag

Jur fak, Sam fak, Hum-teol m fl:
31 576 studenter
delar på 822 423 000 kr.
26 046 kr/student

LTH, Nat fak, Med fak:
17 880 studenter
delar på 931 491 000 kr.
52 097 kr/student

ESS
Utberalningarna på 55 milj kr/år till ESS gäller till 2023.

Källor: "Strukturplan Lund NE/Brunnshög" och "Science Village rampprogram" Stadsbyggnadskontoret 2013-04-05. (Obbyggelsen är inte planerad i detalj ännu)

ESS slukar allt

-Inte i det vi redan gör, men vi tvingas ägna oss åt för få områden. Lunds universitet både forskar och utbildar. Dilemmat är att långt över hälften av alla studenter läser vid någon annan fakultet än där forskningen nu stärks. När de stora investeringarna är i hamn så borde Universitetet på allvar ägna sig åt områden med svagare forskningsfinansiering.

Inriktningen speglar en generell samhällstrend: tron att medicin och teknik ska presentera lösningar på de globala utmaningarna. Men det är ett allt för snävt synsätt, säger Ann-Katrin Bäcklund.

-Om man tror att världens problem kan lösas enbart med teknik brukar det gå illa. Ta vattenfrågan till exempel. Trots att

vi har vattenrenigsteknik kan vi inte tillhandahålla rent vatten till mänskligheten. Det beror på att vi saknar samhällsorganisaton, politik och ekonomi.

Lunds universitets vision är "att vara ett universitet i världsklass som förstår, förklarar och förbättrar vår värld och människors villkor". Ann-Katrin Bäcklund tycker inte att Lunds uni-

versitet lever upp till den fullt ut.

-Just nu önskar vi förbättra mycket i världen. Förstå och förklara är inte högprioriterat.

TEXT: CECILIA NEBEL
cecilia.nebel@sydsvenskan.se

GRAFIK: JOHAN STRÖMBECK
johan.strombeck@sydsvenskan.se

FAKTA

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Tio institutioner: Freds- och konfliktvetenskap, genusvetenskap, geografi, geogra-fiska informationsystem, humanekologi, medie- och kommunikationsvetenskap, pedagogik, psykologi, rätts-

sociologi, samhällsgeografi, service management/tjänstvetenskap, socialantropologi, socialt arbete, sociologi, statsvetenskap, strategisk kommunikation, utvecklingsstudier.

Helårsstudenter: Cirka 5 700.

Ansättlda: Cirka 500.

"Vi kan inte fördela pengar vi inte har"

LUND
Rättvisprinciper ska inte få hindra att framgångsrika delar växer, säger Universitetets rektor Per Eriksson.

Fyra procent av örommärkta forskningsmedel till ESS, Max IV och Medicin Village ska gå till fakulteter som inte är direkt berörda. Men Per Eriksson backar nu på att de måste gå till projekt som har med forskningsanläggningarna att göra.

-Först fanns för ESS en sådan koppling, men jag har inte lagt någon begränsning framöver.

Han ser inga problem med att vissa områden växer mer än andra.

-Man kan välja attityden att det är jättebra att medicinerna, tekniker-na och naturvetarna är så

Christina Moëll,

dekan juridicum:
-Vi är angelägna om att bevara våra intressen så att vi inte hamnar på efterkälken här. Resurserna är begränsade. Om man gör omfördelningar till vissa områden så måste man ta pengarna någonstans ifrån. Samtidigt är det spännande satsningar och jag tror att det finns utrymme för ett antal projekt inom det rättsvetenskapliga området som skulle kunna engagera forskare vid vår fakultet.

Solfrid Söderlind,

dekan konstnärliga fakulteten:
-Vi sysslar inte alls med materialforskning, däremot finns tankar om att göra som i Cern, att ha ett "artst i residence-program", på sätt skapar vi en närvaro i Brunnshög. Anläggningarna för med sig höga kostnader och stora risker. Frågan är hur det kommer att påverka en liten fakultet - det svaret har inte vi. Den andra frågan är om Lunds universitet blir för stort och tungt åt det här hållet.

Dekan är högsta administrativa chef för en fakultet.

"Vi har inte ökat fakultetsmedlen för någon."

Per Eriksson, rektor.

framgångsrika, och att det är tråkigt att det inte finns motsvarande resurser att komma åt inom andra områden. Tänk om vi skulle säga att vi inte tar emot anslag från Vetenskapsrådet för att det ska vara en jämn balans - det är fullständigt orimligt, säger han.

Allt oftare kräver finansier motprestationer från Universitetet. Det kräver i sin tur prioriteringar som inte gynnar de fakulteter som är mindre uppvaktade. Men att samhällsvetenskapliga fakulteten skulle vara fördelad håller inte Per Eriksson med om.

-Vi har inte ökat fakultetsmedlen för någon.

Han är mycket lättad över att regeringen i senaste forskningspropositionen ansåg till driften av Max IV och ESS (se fakultet). Finansieringsbördan är inte längre lika tung för Universitetet, men läget är ändå kärtvt.

-Nu är signalen att vi inte behöver göra indragningar, men grovt uttryckt finns det inte utrymme för nyfinansiering. Vi måste landa de åtaganden som vi har. **Vad gör ni då för att värna de ämnen som inte har så mycket att hämta via ESS och Max IV?**

-De fyra procenten är det vi gör. Vi kan inte fördela pengar vi inte har, men jag hoppas att situationen ska bli något bättre framöver.

CECILIA NEBEL